

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU HAKLARI ALT
KOMİSYONU TUTANAKLARI

14 Aralık 2018 Cuma

14 Aralık 2018 Cuma
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.05
BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

●

BAŞKAN – Çok değerli vekillerim, herkese günaydın diyorum. Günümüz hayırlı olsun.

Bugün cezaevi alt komisyonumuzun ilk toplantısını gerçekleştiriyoruz. Her zaman söyledik, bu komisyon birbirini en iyi tanıyan komisyonlardan bir tanesi. İnsan hakları bir bütündür. İnsan hakkı gerçekten toplamı çok çok değerlidir ve bu anlamda hani “İnsanı yaşat ki insanlık yaşasın.” sözüne çok yürekten inanan insanlarız. Zaten bu Komisyonunda olmamızın partilerimiz tarafından en önemli sebebi de bu konudaki duyarlılığımız ve çalışmalarımız. Bu bağlamda, bu Komisyonun ilk toplantısını ben açıyorum.

Sözü sizlere vermek isterim. Bugün Genel Kurul da var saat on birde. Kısa bir yani kısa değil de siz ne kadar arzu ederseniz...

Usulü şöyle tayin edelim, önce bir süreyi belirleyelim, ne kadar konuşalım, Genel Kurula kaçta geçelim, daha sonra da bir takvimi beraberce yine tayin edelim. Sonra, ben kifayetimizakere diye düşünüyorum ama dediğim gibi, hep beraber, ortak akılla, beraber karar verip çünkü bu mesele siyasi bir mesele değil, bu mesele insan onurunu ilgilendiren bir mesele ve bu anlamda bu meseleyi bir partiler üstü bir mesele olarak ele aldığımızı tekrar belirtiyorum.

Dün gece saat üçte Genel Kurulumuzun bitmiş olmasına rağmen, sizlerin saat onda burada olmanıza şükranlarımı sunarım. Meslek ve iş saygınıza ben de hürmetlerimi ifade etmek isterim.

Çok teşekkür ederim.

Şimdi, şöyle bir durum var: Alt komisyonumuzun çalışmasıyla ilgili öneriler var, bunları müsaade ederseniz okutayım mı, sizlere de dağıtıldı.

Buyurun Taner Bey.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ -

**CEZA İNFAZ KURUMLARINDA YAPILACAK İNCELEME ZİYARETLERİNDE TAKİP
EDİLMESİ ÖNERİLEN USULLER**

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan hükümlü ve tutuklu hakları alt komisyonu tarafından ceza infaz kurumlarında yapılacak inceleme ziyaretlerinde göz önünde bulundurulması gereken kimi hususlar aşağıda başlıklar hâlinde belirtilmiştir. Yapılacak incelemelerde bu hususların göz önünde bulundurulmasının yapılacak incelemelerin daha etkin ve verimli sonuçlar doğurmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1) Öncelikle ziyaret edilecek ceza infaz kurumlarıyla ilgili olarak İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların ihlal kodu bazında istatistiki bilgilerinin ve varsa ihlal iddialarına ilişkin olarak Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen cevapların tedarik edilmesi.

2) Ziyaret edilecek ceza infaz kurumuyla ilgili olarak varsa cezaevi izleme kurulu raporu veya raporlarının tedarik edilmesi.

3) Alt komisyon üye sayısı göz önünde bulundurulduğunda ceza infaz kurumlarına yapılacak ziyaretlere alt komisyon üyelerinin tamamının gitmemesi ve üyelerin dönüşümlü olarak ziyaretlere katılımlarının sağlanması.

4) Ceza infaz kurumuna yapılacak ziyareten önce ceza infaz kurumuyla ilgili olarak başta kurum müdürü olmak üzere, cumhuriyet başsavcısı, kurum savcısı ve diğer yetkililerden bilgi alınması.

5) Bilgilendirmelerde özellikle aşağıdaki hususlara yer verilmesi uygun olacaktır.

A) Ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, tutuklu ve hüküm özlülere ilişkin bilgiler.

B) Ceza infaz kurumunda görev yapanların sayı ve koşullarına ilişkin bilgiler.

C) Ceza infaz kurumunun fiziki, mekân ve koşullarına ilişkin bilgiler.

D) Ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, tutuklu ve hüküm özlülerin kişisel, sosyal, kültürel, mesleki, ahlaki ve sağlık yönünden gelişmelerini sağlayacak hangi imkânların sağlandığına ilişkin bilgiler.

6) Ceza infaz kurumu ziyareti süresince ihtiyaç duyulan ulaşım, lojistik, güvenlik ve benzeri konularda gerekli kolaylıkların sağlanması amacıyla ilgili valilikle iletişim ve iş birliğinin sağlanması.

7) Ceza infaz kurumlarında mümkün olduğunca farklı türdeki suç tiplerine göre oluşturulmuş koşulların ziyaret edilmesi. Muhtelif suç tiplerine göre oluşturulmuş koşullar, suça sürüklenen çocukların bulunduğu koşullar, kadınların bulunduğu koşullar.

8) Kadın koşullarında veya kadın hükümlü, tutuklu veya hüküm özlülerle yapılacak baş başa görüşmelerde mahrem konuların görüşülme ihtimaline binaen görüşmenin gerekli görüldüğü takdirde kadın milletvekili tarafından gerçekleştirilmesi.

9) Hükümlü, tutuklu veya hüküm özlülerle gerektiğinde ve uygun görüldüğünde baş başa görüşmeler yapılması ve bu görüşmelerde herhangi bir görevli ve yetkilinin bulunmamasına dikkat edilmesi.

10) Ceza infaz kurumu idaresi tarafından ziyaret edilecek koşul yönlendirmelerine dikkat edilmesi.

11) Koşul ziyaretlerine veya baş başa görüşmelerde kişinin hangi suç veya suçlar nedeniyle ceza infaz kurumunda bulunduğu sorulmaması.

12) Tüm incelemeler tamamlandıktan sonra sorun ve tespitlere ilişkin yetkililerin de katıldığı bir değerlendirme toplantısının yapılması.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bir cümle var, 3’üncü maddede dediniz ki... O rapor, bir de daha sonraki bir cümlede de “işte cezaevinden bilgi alınması...” bunlar aynı şeyler değil mi?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Bilgi alınması, bu bilgilerde neye yer verilmesi.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tamam, bir madde daha var, orada rapor, o rapordaki kasıt ne, onu anlayamadım. Neyse akışına bırakalım da...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Burada öneri sunabiliyoruz değil mi Başkanım.

BAŞKAN – Tabii ki.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Sayın Vekilim, cezaevleri izleme kurulları dönemsel olarak Komisyona raporlar gönderiyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – O raporlar..

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - O raporlar yani Komisyon tarafından tanzim edilen değil, o kurulların tanzim ettiği, düzenlediği raporlar.

BAŞKAN - Onu düzenleyebiliriz, zaten biz de tüm Komisyon olarak maalesef ziyaretlere gidemiyoruz, kalabalık oluyor, geçen dönemki pratikler de öyle. Bu anlamda biz sizinle tabii ki büyük bir mutlulukla beraberce gideriz. Bu konuda bir rezervimiz yok, bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Talepleri mi değişik, katılım talebine göre?

BAŞKAN - Katılım talebine göre ya da bir sonraki ziyarete diyelim ki biz A şehrine gidiyoruz birinci ziyarete, ilgililer; ikinci ziyarete yine bizim Komisyonumuzun üyeleri; üçüncü ziyaretimize de dışarıdan talep edenleri büyük bir mutlulukla götürürüz, sorun olmaz yani.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benim de iki önerim var taslağa ilişkin.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu 2'nci maddede ziyaret edilecek kurumla ilgili hani "izleme kurulu ve raporların..." Bu biraz şey olmuş yani çok sayıda biliyorsunuz, cezaevlerinden gelen başvurular var, Komisyona bizim de başvurularımız var hani bize gelen talepler kapsamında. Buraya uygun bir cümleyle, bu raporlar tamam, bunlar olsun, ayrıca cezaevlerine dair yapılan başvurular Komisyonumuza.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Bunlar ilk başlıkta var, bir, raporlara ilişkin, cezaevi izleme kurullarının raporları, üstte de...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tedarik edilmesi ama bu ziyaret edilecek kurumları iki ayrı maddede yazmışız, sanki ikincisi tayin ediyor gibi geliyor.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Onu şöyle, iki başlık altında değerlendirdik Sayın Vekilim. Birincisi, cezaevlerindeki hak ihlali iddialarına ilişkin yapılan başvuruları biz tedarik edeceğimiz Komisyonumuza yapılan. İkincisi de gidilecek, ziyaret edilecek cezaeviyle ilgili varsa Komisyona gönderilmiş olan cezaevi izleme kurulu raporları. Yani biz hem raporları tedarik edeceğimiz hem de yapılan başvuruları.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam, bu çok önemli çünkü hani bir de ayrıca biz bütün şeylere başvuru yapmıyoruz, çok önemsediklerimize başvuru yapıyoruz. Belki bundan sonraki çalışmalarda mesela şöyle bir derlediğimiz bilgileri Komisyona, en azından iddiaları, şikâyetleri bildirirsek bu kapsamda değerlendirilebilir.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Olur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir de şu sınırlayıcı hüküm vardı, demin Ömer Faruk Vekilimin söylediği, alt komisyon üyelerinin dönüşümlü ziyarete katılması. Yani zaten kaç tane alt komisyon üyemiz var?

BAŞKAN - 10.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 10, 10 kişiyle gidilemiyor mu? Yani bence birlikte gidilmesinin önünü açmalıyız?

BAŞKAN - Birlikte gitme kısmını ben de öyle söylemişim fakat teknik olarak bunun çok... Zaten bazılarının programı oluyor, ziyaret bakımından...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sonra da yapabiliriz, partilere göre çok özür dilerim ama mesela biz 2 kişiyiz, bir arkadaşımız mutlaka... Sizler tek kişisiniz gerçi ama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, tek kişiyiz.

BAŞKAN - Yerine dönüşümlü olarak...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya bu dönüşümlüyü bizce üyelerinin tamamının gitmesinin önünü açalım, zaten gidilemez, hani o kesin, uygulamada hepsi gidemez yani.

BAŞKAN - Geçmiş tecrübe nasıldı?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Yani daha önceki dönemlerde Başkanım, şöyle, çünkü bu dönemde “Her siyasi parti temsil bağlamında alt komisyonda en azından 1 milletvekiliyle temsil edilsin.” şeklinde karar çıktığı için, sayı 10’a çıktı, daha önceki dönemlerde alt komisyonlar ekseriyetle 5-7, bu şekilde bir aritmetiği vardı. Bu sefer 10’a çıkınca biz onu, ona istinaden yazdık. Ama tabii, buradaki daha sonra yapılacak başka bir ziyarette tüm Komisyon üyelerinin gitmesi ihtiyacı ortaya çıkarsa buna da o anda zaten karar vereceğiz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – İhtiyaca göre.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bir not düşebiliriz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Aslında bu 10 kişi çok fazla değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Değil, bence de değil.

BAŞKAN - Ben de baştan şey demiştim: Bütün Komisyon üyelerimizle birlikte gidelim şeklinde ama bazen fiziki şeyler bazen...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – En az 2 kişi katılmayabilir.

BAŞKAN - En az 2 ya da 3’ünü...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – En az 2’yi, 3’ü de veririz. İlkinde tam gidebiliriz ama devamında en az 2 fire...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mutlaka fire verilir yani.

BAŞKAN - İlla buna uyulacak değil. Bunlar sadece öneri, taslak. O zaten gerçekten bizim hüsnüniyetle... Bizim Komisyonumuz Tarım Komisyonu değil, bizim Komisyonumuz İnsan Hakları Komisyonu, öyle olunca şey değil yani gerçekten birbirimizi ikna ederek iş yapmanın önemli olduğunu düşünüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, yok, Sayın Başkan, yani kesinlikle niyet sorgulamıyorum, eminim niyetin iyi olduğuna, o konuda değil.

BAŞKAN – Eyvallah.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sadece hani bizim kendi iç yönergemiz ya, hani önünü açalım, yoksa şüphesiz uygulamada...

BAŞKAN – Doğru. Bu da bir teamül olsun, bizden sonra gelecek olan Komisyon üyelerine de bir yazılı materyal bırakmış oluruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – En azından o anlamda söylüyorum, evet.

Bir de alt Komisyon üyesi olmayan üyelerin uygun olması hâlinde gibi bir katılımın sağlanabileceği İnsan Hakları Komisyonu üyelerinin. Örneğin bugün Ebru Hanım yok, biz aslında onun yerine geldik. Hani başka bir ziyarette o olmayabilir, biz katılabiliriz, o anlamda.

BAŞKAN – Şey nasıl oluyor arkadaşlar? Burada diyelim ki işte vekilimiz gelemiyor, biz diğer vekili 5 no.lu cezaevini ziyaret etmek istiyoruz, vekilimiz gelemiyor, onun yerine diyelim ki Oya Hanım’ın yerine başka bir vekilimiz gelebilir mi?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Yani açıkçası Başkanım, daha önce böyle bir uygulama var mı ben ona hiç denk gelmedim. İç Tüzük hükümleri gereğince komisyon çalışmalarına tüm milletvekilleri katılabilir ama ancak komisyon üyesi olan milletvekilleri önerge verebilir ve oylamalara katılabilir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, ben Komisyon üyesi gelsin diyorum, herhangi bir vekil değil.

BAŞKAN - O tamam zaten, Komisyon üyesi gelecek ama Komisyon üyesi gelemedi, diyelim ki işte...

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Başkanım, burada herhâlde Sayın Vekilimin söylediği şöyle, mesela...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başka bir şey söylüyorum. Başkan, ben diyorum ki alt komisyon üyelerinin tümünün katılmasının önünü açalım hani isterse bir de İnsan Hakları Komisyonu üyesi olup alt komisyon üyesi olmayanların koşullar uygun olduğunda bir not düşebiliriz hani katılım sayısı, işte gidilecek cezaevinin konumu, ne bileyim buna benzer belki güçlendirmek istenebilir. Diğer Komisyon üyelerinin, alt komisyon değil, bir de 600 kişiye açamayız hem doğru. İnsan Hakları Komisyonu üyelerinin katılımlarının açık olacak hâle getirelim diyorum. Esnek bir şey yapalım yani fiilen zaten yapılır ama kendi iç çalışma yönergemizde olsa iyi olur.

BAŞKAN - Tamam, bunu not alalım, beraberce yine değerlendiririz.

Buyurun Vekilim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Şimdi, şu andaki görüşmemizde yer belirle mi?

BAŞKAN - Yer belirleyeceğiz. Bir de hem bir oturalım, bizim komisyon, alt komisyon bir kere toplandı, fazla toplanamadı, bir çay içelim, en azından o duygudaşlığı geliştirmek bakımından bir arada olalım ve bir takvim çıkartalım demiştik Başkanım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, söz verdiğiniz için.

Ben önce fiziki şartları... Mesela bir, en elverişsiz cezaevi; bir, en modern cezaevi. Hani böyle bir hem mukayese bakımından da veya eksikleri görüp neler yapılabilir, en modernini görüp oranın eksikliği var mıdır, o modernliğin içinde dezavantajlar var mıdır? Hani bir şey fiziki olarak çok güzel görünebilir ama ruhsal yönden iyi olmayabilir. Önce en dezavantajlı cezaevinden -fiziki şartlar olarak- başlayalım derim, benim düşüncem bu.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İbrahim Bey, buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, ben de çok teşekkür ediyorum.

Özel söyleyeceğim bir şey yok ama geçen söylediğim bir cümleyi tekrar etmek istiyorum çünkü benim için çok önemli: Yaratılanı seviyoruz Yaradan'dan ötürü. O nedenle insana insan olarak değer vermek anlamında bu toplantıları, bu gezileri önemsiyorum ve bir hukukçu olarak da önemsiyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Osman Vekilim, buyurun.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Ben de Komisyonumuza güzel, hayırlı, başarılı çalışmalar diliyorum.

Hüseyin Başkanım, benim de kanaatim en fazla şikâyetlerin gelmiş olduğu cezaevlerinin öncelenmesi. Bu noktada insani bir durum olarak yapılması gereken ne varsa Komisyon olarak onu da yerine getirmemiz, gereğini yapmamız... İnşallah hayırlara vesile olur. Güzel bir çalışma, güzel bir diyalogla süreç devam eder.

BAŞKAN – Ne öneriyorsunuz, ne zaman başlayalım?

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Zaman için bir şey yok benim için. Size gelen, Komisyonumuza gelen şikâyetleri yakın, uzak...

BAŞKAN – Teşekkürler.

Ali Haydar Bey, buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Aslında ben de aynı şeyi söyleyecektim, sıralamayla ilgili.

Modernizasyondan çok İnsan Hakları Komisyonuna gelen 900 civarında bir dilekçe var. 900'ün 600 civarındaki cezaevlerinden geliyor. Yoğunluk neredeyse, en çok şikâyet talebi nereden geliyorsa o hassasiyet gözetilirse daha böyle rahat hareket edebiliriz.

Bir diğer şey de 15 Ocak vesaire olabilir çünkü bir haftalık tatilden hemen sonra ve şimdiden planlanırsa en az on beş-yirmi gün öncesinden, en azından programda da birlikte hareket edebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, kesinlikle çok doğru, tabii tabii. Çok teşekkür ederim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Toplantının bitiş saatini konuşmadık. Benim teklifim hani 12.00'ye kadar devam edersek iyi olur çünkü herhâlde bayağı bir konu var.

Bir de tabii, yoğun şikâyetler geliyor ve cezaevleri hakikaten ideolojik yapı ayırt etmeksizin insan hakları açısından çok önemli bir yer çünkü cezaevleri sonuçta insan hakları ihlallerinin en çok yapılabildiği bir yer. Çünkü güçlü devlet aygıtına karşı çok güçsüz duruma düşmüş insanların olduğu bir yer. Yani bu en başta insan hakları konsepti açısından böyledir. Hani, ihlallerin olduğu yerler konusunda konuşulur ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü şikâyetler konusunda ne tür tavırlar sergiliyor, bunları biraz irdelemek gerekiyor. Geldiler bir sunum yaptılar ama hani fiiliyatta nasıl yürüyor, bunları görmek lazım ve tabii, şimdiden bence de tarih bildirilse iyi olur. Yani şu anda cezaevleri -50 bin kişi fazlalık var- hakikaten çok büyük sıkıntı içinde. Malum, biliyoruz 20 kişilik yerde 45-50 kişinin kaldığı yerler var, ranzalarda üçüncü kata çıkılan cezaevleri var, tuvalet önünde yatan çok kişi var. Biliyorum yani bire bir dinlediğim çok şey oldu. Oldukça sıkıntılı. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün direk kötü niyetli olduğunu da söyleyemiyorum çünkü baş edilebilecek bir şey değil. 50 bin fazlalık var, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Cezaevi müdürleriyle konuştuğum zaman “Vallahi burası gayriinsani bir durumda.” diyorlar. Geçen Kandıra T Tipi Cezaeviyle konuştum. “Vallahi artırılmış kapasitemiz bin kişi 1.500 kişi burada ve insanlık dışı şartlardayız. Ben müdürüm ama hakikaten bunu söyleyeyim yani böyle bir şey olmaz ama gönderiyorlar alıyoruz içeri.” dedi. Yani hakikaten çok kötü durumda.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, tarih konusunda şimdi, ocağın ilk haftasında Meclisin tatil olacağını biliyoruz. O haftayı geçerse ayın 10'u perşembeye geliyor. Perşembe de Meclisin çalışma gündür. Biz ayın 11'i cuma günü başlarsak cuma, cumartesi, pazar hatta pazartesi de olabilir. Tabii, takdir sizlerin.

11'i uygun değil mi?

BAŞKAN – Cumanın şöyle bir mahzuru var: Herkes seçim bölgesine gitmek isteyebilir.

Buyurun Osman Bey.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Başkanım, ben de seçim bölgemle ilgili söyleyecektim. Muhtemelen ayın sonu itibarıyla yani aralığın sonu itibarıyla bizim de listelerimiz kesinleşeceği için sahada aktif olmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Hepimiz için aslında.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Bundan dolayı da takviminizi de ona göre ayarlamamız bizim de seçim çalışmalarımıza...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Aslında en uygun zaman gibi geliyor ama...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Salı grup toplantıları oluyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Uygun ilk fırsat gibi geliyor.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Vallahi şimdi biz ilk defa bir komisyona dahiliz, bilmiyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Pazartesi olur, salı günü grubu kaçırabiliriz.

BAŞKAN – Hayır, zaten şöyle: Bir günlük ziyaret.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – O zaman pazartesi olsun.

BAŞKAN – Hatta şöyle değerli arkadaşlar, şöyle düşünelim: Biz gittik Tarsus Cezaevine ya da işte Elâzığ'a gittik, Kars'a gittik. Gittiğimizde zaten zaman belli, saat 10.00'da başladık ya da gecedен gittiyssek 09.30-10.00'da kahvaltı başlayıp devam ederiz. Yok, eğer hani uçakla gittiyssek yine nereden baksanız 10.00-11.00 gibi. Cezaevine girdik, müdür beyi ziyaret, muhtemelen başsavcı orada olacaktır, karşılayacaktır. Ondan sonra, bu böyle en azından bir nezaketen şey yapsak bile gün bitmiş olacak zaten yani sonra koşulları gezmiş olmak, bir günde bir şeyi gezmek için yeterli bir süre.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 14'ü, pazartesi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, önce şeye karar verelim, takvimle birlikte biz kaç cezaevini, isimden ziyade kaç cezaevi yani bir gün mü çalışacağız? Yani benim önerim 14'ü uygundur, pazartesi başlayabilir. Hani hafta sonu da olabilir yani bizim bir tarih itirazımız yok şimdiden.

BAŞKAN – Hafta sonu mesai yani devlet memurlarının çalışma düzenleri şey olduğu için...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman ya pazartesi, salı, çarşamba, yani mesela üç güne ayırabiliriz bence hani ya da çarşamba, perşembe, cuma olabilir, hani hafta sonunu şey yapalım.

BAŞKAN – Ben de şunu öneriyorum...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önce güne karar verelim, kaç gün çalışacağız?

BAŞKAN – Şöyle, benim önerim şu, şimdi yüksek sesle düşünüyorum: Bence biz bir ilk 14 Ocakta diyelim ki Sincan'la başlayalım. Bir cezaevi nedir? Burada avukat olan arkadaşlar var, cezaevine girdiler, ben de gazeteci olarak bu cezaevlerine girdim ama o cezaevini hayatında görmemiş olan Komisyon üyelerimiz vardır. Ya da ben görmedim diyeyim, kendi adıma söyleyeyim. Bu cezaevini gidip bir görelim fiziki koşullarından şeye, sonra biz o ziyarette yine günü belirleyebiliriz. Yani bizim hızla ocak ayı içerisinde birkaç yere gitmemizde fayda var, yoksa zaten seçim sürecine girilecek ve seçim sürecine girilince -ha, o çok olağanüstü bir şikâyet, çok olağanüstü, Allah korusun inşallah, öyle bir şey olmaz- cezaevlerini gezmemiz biraz zor olabilir.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, 14, 21, 28'i mesela olabilir mi; 14, 21 ve 28, pazartesi günleri?

BAŞKAN – Olur.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sincan'la başlayıp bir hafta sonra pazartesi başka bir cezaevi, bir hafta sonra da başka bir cezaevi. Ocakta biraz yol alalım çünkü başka türlü zaman kalmayacaktır. Mesela 3 pazartesi, 14, 21 28.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bence hava şartlarına da dikkat etmek lazım.

BAŞKAN - Tabii, hava şartlarına da, aynen öyle, aynen, kesinlikle.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tabii, yani belirleyelim.

BAŞKAN - Yani, ben şundan eminim: Bu Komisyon çok uyumlu, biz bunları yaparız yani.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Şimdi, 14, 21, 28, hatta 7'sinde tatilde ise 4 bile olabilir yani bunu sonra esnetebiliriz. Tatil mi?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – - Tatil değil de hani yurt dışında olma ihtimalim var.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tatil, 3, 4 tatil, şöyle: İlk hafta tatil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, o zaman 14, 21, 28’i Sincan Cezaevini tanımak açısından dediğiniz uygun. Hani bizler biliyoruz avukat olduğum için, çok sık gittim. Gerçi üç ay misafir de ettiniz de, ayrıca kaldım.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – İyi tanıyın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İyi tanıyorum yani mesela Silivri’yi iyi biliyorum, orada neler var, neler yok.

BAŞKAN – Yani siz Diyarbakır’de yaşamak hasebiyle zaten...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Zaten biliyorum.

BAŞKAN - Zaten biliyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biz Ömer Bey’le bile konuşmadık, Tarsus’tan çok fazla...

BAŞKAN - Şu 14’e Meral Hanım...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sincan’ı ya da adliyeleri de önerelim ama.

BAŞKAN – 14’e Sincan’ı yazalım ama... Hayır hayır, şöyle: 14, 21, 28’de prensipte anlaştık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam.

BAŞKAN - Prensipde anlaştığımız diğer bir husus neydi? En çok şikâyet gelen yer neresiyse... Yani sizin hiç şüphemiz olmasın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yo, yo, şüphem yok, sohbet ediyoruz.

BAŞKAN – Bu konuda hiç şeyim olmaz yani. Ben bu insan hakkını babam da ihlal ediyorsa karşıyız yani. Bu konularda...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 14’ünde Sincan, 21’inde en çok şikâyet aldığımız...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 21’inde en çok herhâlde Tarsus’tur.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 28’i de yani kayıtlarda vardır, nereden geliyorsa.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tarsus’tur, Tarsus bize çok geliyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şakran da.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tarsus, Şakran, ona göre şey yaparız.

BAŞKAN – Tamam, bakarız, ona göre belirleriz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Neresi Şakran?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şakran, İzmir.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yani çok doğu olursa hava şartlarını düşünürseniz...

BAŞKAN – Tabii, tabii.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yo, yo, biri Akdeniz’i öneriyoruz, Elâzığ da olabilir.

BAŞKAN – Şimdi, gittik biz Tarsus’a ya da Hatay’a. Ne yapıyor Komisyon, doğrudan cezaevine mi gidiyor, böyle bir protokol ziyaretleri falan var mı?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Önce bir başsavcılık aslında bir heyeti dinliyor yani.

BAŞKAN – Ağırılıyor.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Ağırılıyor diyelim. Heyet de başsavcılıktan konuyla ilgili bilgi alıyor. Akabinde cezaevi ziyareti.

BAŞKAN – Belki cezaevi ziyaretinde.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başsavcıya haber verelim bence, o da cezaevine geçsin, zamandan tasarruf.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Geçer zaten, geçer.

BAŞKAN – O da olur.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Geçer zaten, ayrı bir şey değil, tek bir yerde hepsini bütünleriz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yakın oluyor genelde, başsavcıyı makamında ziyaret etmek usuleten iyi oluyor.

BAŞKAN – Ben prensip olarak...

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - Yani cezaevinde zaten cezaevi yetkilileri olduğu için, Sayın Vekilim, savcısı da var, müdür var.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hepsiyle bir yerde yaparsak...

BAŞKAN – O da olabilir, şu da olabilir yani bizim amacımız sonuç almak olduğu için ben kendi kişisel tecrübemi söylüyorum: Gazeteci olarak da bir yere gittiğimde o şehrin belediye başkanını, o şehrin valisini, o şehrin hem başsavcısını... Bu, çok protokoler bir şey de olsun istemem ama sonuçta ben şehrin başsavcısı isem ve Cezaevi Komisyonu, İnsan Hakları Komisyonu geliyorsa bana biz zaten onun diplomasisini yürütürüz, arka kapı diplomasisiyle, nezaketen ona uğramamız bizim oradaki pek çok işin çözülmesi konusunda insani bir tavır.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Zaman kalırsa Sayın Başkanım, valiliği de...

BAŞKAN – Zaman olursa, zaman olursa...

Vali bey konusunda şeyim yani bizim Komisyon hani... İçişleri Komisyonu valiye gidebilir ama... Biz şöyle: Vali Beye diyelim ki zaman olursa gidelim.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Çok zaman kalırsa.

BAŞKAN – Muhtemelen şöyle yaparız: Onları ben sizinle istişare ederek, sizinle hiçbir konuyu istişare etmeden karar vermeyiz. Eğer zamanımız olursa vali bey bizi ya kahvaltıya alır ya... Çünkü sonuçta biz Türkiye Cumhuriyeti devletinin...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Usul öyle oluyor zaten, ya akşam yemeği verir.

BAŞKAN – Aynen.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin parlamenterleri olarak o da bizi şey eder, konuşuruz, deriz ki burada bunlar engellenebilir yani su akmıyorsa suyu akıtsınlar ya da başka bir gayriinsani durum varsa ama bu insani temasın ben çok önemli olduğunu düşünenlerdenim. Kendi tecrübemde böyle ama takdir sizlerin.

Ali Haydar Vekilimin dediği de doğru, başsavcıyı da çağırabiliriz cezaevine, o da gelir, bunu yüksünmez ama...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Zaten biz başsavcıyı ziyaret edersek onun da gelmesi gerekmiyor mu yoksa gelmeyebilir mi?

BAŞKAN – Hayır, hayır, biz onu ziyaret etmeden de getiririz, sorun olmaz da ama ben kişisel olarak zaman varsa, imkân varsa başsavcıyı nezaketen bir çay içimliği ziyaret edip güne başlamanın o günkü çalışmalar bakımından daha sonuç alıcı olduğunu düşünüyorum ama tabii sizler daha tecrübeli büyüklerimsiniz, ne dersenez ona uyarım. Bu, tabii, çok teferruat bir şey. Önemli olan oraya gitmek ve o cezaeviyle ilgili...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Önemli olan, oraya gittikten sonraki süreç galiba.

BAŞKAN – Tabii, tabii, sorun yok.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şehrin pratiğine göre zaten yapılır o, sorun değil.

BAŞKAN – Kervan yolda dzlr diyorsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Burada önemli olan, Başkan, benim bilgim, Komisyon gittiğinde cezaevi yetkilileri olmadan görüŐme sağlanması, can alıcı nokta o yani mahpuslarla –usul de böyle- hani görüşmeler yapılır ama onlarla da baŐbaŐa...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Dođrusu o yani tabii ki çünkü onun zgr iradesindeki Őikâyetini almak.

BAŞKAN – Evet, bence konularda mutabık kaldık, teşekkür ediyoruz, kapatıyoruz.

Kapanma Saati: 10.37

